

ฝึกวิเคราะห์หลักสูตร และเขียนแผนการสอน

“ทุกคนต้องการเป้าหมายเหมือนกัน คือ คุณภาพผู้เรียน”

ทีนี้มารู้จักหลักสูตรบ้าง ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมีใครบ้าง

1. โรงเรียน
2. ผู้บริหาร
3. ครู
4. นักเรียน
5. เป้าหมาย

ทุกคนต้องการเป้าหมายเหมือนกัน คือ คุณภาพผู้เรียน ถามว่าเราสอนตามใจเราได้ไหม ไม่ได้ เราต้องสอนตามหลักสูตร ครูต้องรู้เรื่อง

- 1.วิชาที่สอน
- 2.หลักสูตร
- 3.การจัดการการศึกษา

คำว่าความรู้เรื่องหลักสูตร – ถ้ารู้จริงเราต้องมองภาพออกว่าเราจะต้องสอนอะไร อย่างไร มันสามารถประมวลสอนได้ทุกสาระ ไม่ต้องสอนแยก แต่เราต้องมาแยกให้เห็นว่าแต่ละสาระเขาต้องการให้เรารู้อะไร แต่ต้องมีหลักภาษาเป็นแกนกลาง ถ้ารู้หลักภาษา ก็อ่าน ออก เขียน ได้

ในอดีตไม่มีสื่อมากมาย มีครูเป็นสื่อคนเดียว มีกระดาน ชอล์ก สมุดจด เด็กก็โฟกัสแต่ครูกับหนังสือที่เรียน ครูก็ไม่ได้ใช้เทคนิคอะไรมากมายนอกจากบังคับให้เด็ก อ่าน เขียน ๆ ๆ เด็กก็เบื่อแต่ไปไหนไม่ได้ ต่างจากปัจจุบัน มีทีวี มีสื่อ มีการสอนที่ทำสำเร็จรูป บัตรคำมาเทียบ

กิจกรรม 6.1 : ตรวจสอบตัวเองกันก่อนว่าที่ผ่านมา สอนตามหลักสูตรกันหรือไม่

วิธีทำ : ให้คุณครูหยิบกระดาษขึ้นมาคนละ 1 แผ่น แล้วตอบคำถามเหล่านี้ในกระดาษ

1. คุณคือใคร (เราเป็นครู)
2. คุณต้องทำอะไร (สอนหนังสือ)
3. คุณทำในสิ่งนั้นหรือไม่ (สอนหรือยัง)
4. สิ่งที่ทำเป็นอย่างไ
5. คุณพอใจกับสิ่งที่ทำหรือไม่
- 6.ถ้ายังไม่พอใจ จะทำอย่างไรต่อไป

เมื่อมีคำถามว่าจะทำอย่างไรกับโรงเรียนของเรา คำตอบมักจะเป็น...

- ช่างมันเถอะ
- อย่าไปคิดเยอะ
- ถ้าฟังเราคงทำอะไรไม่ได้หรอก
- อยู่ให้สบายดีกว่า
- อย่าหาเรื่องใส่ตัว

ตัวเลือกพวกนี้ไม่ควรถูกเลือก มันส่วนบั่นทอนการทำงานของเรา ถ้าครูทุกคนคิดเช่นนี้หมด โรงเรียนจะอยู่อย่างไร ให้เปลี่ยนคำพูดใหม่ เป็น...

- ช่างมัน ไม่ได้
- เราต้องคิดให้เยอะขึ้น
- มันก็ต้องเริ่มที่ตัวเรา
- ถ้าอยากอยู่ให้สบาย ลาออกไปอยู่บ้าน
- มันเป็นหน้าที่ของเรา
- นักเรียนก็เหมือนลูกของเรา
- หรือจะเริ่มค้นใหม่ คงสิ่งดี ๆ เอาไว้ ขยันไม่ยอมแพ้ แก้ไขในสิ่งผิด นึกอย่างเดียวว่าเป้าหมายของเราคือนักเรียน
- ช่วยหนูด้วย หนูอยากมีอนาคต นักเรียนอยู่กับคุณครู อยู่กับโรงเรียนมากกว่าอยู่บ้าน

อะไรคือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน

1. กายภาพ อาคาร สถานที่ ความพร้อมของห้องเรียนและอื่น ๆ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่จัดสรรเรื่องนี้
2. ถ้าอากาศไม่ถ่ายเท เด็กจะง่วงเพราะขาดออกซิเจน แสงสว่างไม่เพียงพอ บรรยากาศก็ไม่ชวนมาเรียน
3. ด้านคุณภาพ “หลักสูตร” “การสอน” “การวัดผล” ถ้ามง่าย ๆ เลยว่า 3 เรื่องนี้ คุณครูแน่นหรือยัง

หลักสูตร ตัวชี้วัด การประเมินผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) จะเปลี่ยนหลักสูตรก็ครั้ง แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยนคือ กระบวนการจากหลักสูตร คู่มือการสอน เหมือนกันทุกอย่าง, หลักสูตรแกนกลาง 51 เน้น “ตัวชี้วัด” เอาตัวชี้วัดเป็นตัวตั้งแล้วให้เราเดินตามตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดคือจุดประสงค์ปลายทาง) ก่อนที่เราจะไปถึงจุดประสงค์ปลายทาง สิ่งที่เราควรสอนคือ “สาระ”

ตัวชี้วัดคือแนวทางการประเมินผล แต่ไม่ใช่เป็นตัวตั้งเพื่อกำหนดคะแนน

คำถามคือ

เราเคยทำ 3 ขั้นตอนนี้หรือยัง

1. ทำโครงสร้างรายวิชา ใน 20 สัปดาห์ / ถิ่นหน่วย
2. ทำกำหนดการสอน
3. ทำแผนการสอน

คุณครูตอบ

- ทำกะ ทำครบ แต่...ไม่ได้ทำเอง
- ฝ่ายวิชาการทำให้
- ปรับจากที่ได้จากฝ่ายวิชาการ
- ทำตอนเป็นครูผู้ช่วย ตอนนี้อย่างไร
- เอาของ พว.มา

ชื่อแผนฯ สำเร็จรูปมาใช้ก็ได้ แต่ก่อนจะซื้อมาใช้มัน ควรได้ทำของตัวเองสักครั้งจะได้รู้ว่ามันเข้ากับเราหรือไม่ จะบอกว่า มันไม่ต่างจากเราเรียนภาษาไทยวันแรก สิ่งที่เราไม่รู้ไม่จริง มันก็ยังไม่กระจ่าง แต่ถ้าเรากระจ่าง เราพลิกแพลงได้หมด ไปซื้อแผนสำเร็จรูปมาใช้ได้เพราะอะไรที่ลดขั้นตอนการทำงานของเรา ทำไปเถอะ แต่ว่าก่อนเราจะหยิบมาใช้ เราเข้าใจมันหรือยัง ถ้าเราเข้าใจเราจะรู้ว่าเราไปหยิบมาเพราะมันสอนตรงนี้ มันตอบ โจทย์ตรงนี้

ปัญหาที่ผ่านมาจากคุณครูก็คือ สอนไม่ทันในหนังสือ

สิ่งสำคัญคือ ก่อนจะทำแผนการสอน ต้องทำโครงการรายวิชาให้ชัดเจนก่อน และแนะนำว่าทุกโรงเรียนควรใช้หนังสือเรียนของกระทรวงเป็นตัวตั้ง

กิจกรรม 6.2 : การทำโครงสร้างรายวิชา

วิธีทำ :

1. จะแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มทำโครงสร้างรายวิชาของตัวเอง
2. แต่ก่อนจะไปถึงตรงนั้น ขั้นตอนมันเริ่มจาก การเปิดหลักสูตร – ให้เปิดดูแล้วดูเฉพาะ “สาระ” ไม่ต้องดูตัวชี้วัดใด ๆ ทั้งนั้น คู่มือ “สาระ” เพื่อให้รู้ว่า นร. ต้องรู้อะไรบ้าง ถอดสิ่งนั้นออกมา
3. ขอกระดาษปรีฟ ให้แต่ละกลุ่ม จากที่เราสังเคราะห์สาระออกมาแล้ว จากนั้นให้แยกออกมาเป็นหมวดหมู่ว่าเรื่องไหนเรียนด้วยกันได้ มาจัดหมวดเดียวกัน ตั้งชื่อหมวดการเรียนรู้ นั้น ๆ ตามแต่จะสร้างสรรค์กันได้เลย

กิจกรรม 6.3 : นำเสนอหน่วยการเรียนรู้ของตัวเอง ที่ระดับชั้น

1. อนุบาล (40 หน่วย)

สาระที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (6 หน่วย)

1. ปฐมนิเทศ
2. ร่างกายของเรา
3. รร.ของเรา
4. หนูน้อยน่ารัก
5. ประสาทสัมผัส
6. ปลอดภัยไว้ก่อน

สาระที่ 2 บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (10 หน่วย)

1. ครอบครัวและบ้านสุขสันต์
2. วันพ่อ
3. วันเข้าพรรษา
4. วันสงกรานต์
5. วันเด็กและวันครู
6. วันลอยกระทง
7. วันแม่
8. วันขึ้นปีใหม่
9. ชุมชนของเรา
10. เมืองไทยที่รัก

สาระที่ 3 ธรรมชาติรอบตัว (5 หน่วย)

1. ฤดูร้อนแสนสนุก
2. ฝนจ้า
3. ฉันรักฤดูหนาว
4. สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก
5. ต้นไม้ที่รัก

สาระที่ 4 (8 หน่วย)

1. กลางวันกลางคืน
2. คณิตคิดสนุก
3. ของเล่นของใช้
4. ผักผลไม้แสนอร่อย
5. การคมนาคมและการสื่อสาร
6. วิทยาศาสตร์น่ารู้
7. โรคติดต่อ
8. เครื่องจักรและเครื่องกล

ป. 2 (8 หน่วย)

1. ครอบครัวยุคใหม่ (15 คะแนน)
2. มาตราเส้นกล (15 คะแนน)
3. ฉนวนควบกล้ำ (10 คะแนน)
4. นำอักษรไทย (5 คะแนน)
5. ไฉนทันใจขนาด (5 คะแนน)
6. ตลาดโรงเรียน ร.หัน (5 คะแนน)
7. ข้ามกัน คล้องจอง (10 คะแนน)
8. พวกพ้องถิ่นมาตรฐาน

ป.3 (5 หน่วย)

1. ชนิดของคำอันสวยงาม (20)
2. แต่งประโยคเพื่อใช้ด้วยกัน (10)
3. คำคล้องจองพาสุนัข (10)

4. ภาษาไทยอ่านหาเส (10)
5. การสะกดคำเพื่อการผลิตลูก (20)

ป.6 (6 หน่วย)

1. คำไทยเรียนไม่ยาก (20)
2. รู้ให้มากกว่าศัพท์ (10)
3. ภาษาเราน้อมรับ (10) ระดับภาษาถิ่น/ต่างประเทศ
4. นานานัป ประโยคไทย (กลุ่ม คำ วลี ประโยค)
5. คำกลอนสอนให้จำ (อาชยาน กลอน) 10
6. ภาษิตนำคำพังเพย (10)

มัธยม (7 หน่วย)

1. วิมานเสียง (อ่านออกเสียง อาชยาน แก้ว กรอง 10)
2. เรียงร้อยถ้อยคำ (10) วรรณคดี อ่านออกเสียง การสร้างคำ
3. นำภาษา (9)
4. ภาษาสร้างสรรค์ (7)
5. อักษรเรียงงานเขียน (20)
6. เรียนรู้กาพย์กลอน (7)
7. คำสอนสุภาษิตไทย (7)

กิจกรรม 6.4 : ทำกำหนดการสอน

วิธีทำ : เมื่อเราทำโครงสร้างเสร็จแล้ว อันดับต่อไป เราจะมาทำ “กำหนดการสอน” (ขยายมาจากโครงสร้างฯ) โดยให้เลือกตัวอย่างมาเพียง 1 หน่วยเพื่อทำ 1 แผนการสอน

ชื่อรายวิชา	ภาษาไทย	ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 6
ชื่อผู้สอน	[Handwritten Name]		
เนื้อหา	[Handwritten Content]		
จุดประสงค์การเรียนรู้	[Handwritten Objectives]		
สื่อ/แหล่งเรียนรู้	[Handwritten Resources]		
กิจกรรมการเรียนรู้	[Handwritten Activities]		
การวัดและประเมินผล	[Handwritten Assessment]		

ลำดับ	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
2	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
3	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
4	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
5	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
6	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
7	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
8	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
9	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]
10	[Handwritten Objective]	[Handwritten Activity]	[Handwritten Resource]	[Handwritten Assessment]

กระบวนการเรียนรู้แบบพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ในโครงการ CONNEXT ED

กิจกรรมที่ 2 : อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทย

วันที่ 27 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2560 ณ KU HOME มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์